

Vaprofeta ni mahungu ya vona xiyenge 2

2008-08-07

1.

Wa amukeleka eka tidyondzo ta hina leti vitaniwaka rivoningo ra matilo. Leyi I dyondzo ya vu 30 eka xiyenge xa vumbirhi (2) lexi vulavulaka hi Vaprofeta.

2.

Eka dyondzo leyi hundzeke hi vulavule hi muprofeta Esaya, a xo sungula hi vulavule hi ku vitaniwa ka yena kuva muprofeta, naswona hi langutisisile hi ku enta man'wana ya marito lawa a ma vuleke. Hi ta emahlweni hi vulavula hi ta vuprofeta bya yena.

3.

A hi voneni xiyenge xin'wana lexi nga ni marito ya ku tiyisa vana va Xikwembu lava nga kholwiki ni ku twisisa vukona bya Xikwembu, kutani va tikuma va ri voxo ni xuvundza. Hi hlaya eka Esaya 49:14-15:

14. Vaaki va Yerusalema va vilela va ku: "Hosi Xikwembu xi hi tshikile, N'wini wa hina u hi rivarile!" 15. Kambe Xikwembu xi ri: "Xana wansati a nga rivala n'wana loyi a n'wi mamisaka xana? Xana a nga tshika ku rhandza n'wana loyi a n'wi velekeke xana? Hambiloko manana a nga rivala n'wana wa yena, mina ndzi nga ka ndzi nga mi rivali.

Hinkwaku lomu u fambeke kona ku nga va misaveni hinkwayo, u ta kuma leswaku vamanana va va rhandza vana va vona. Va tshama na va le ku languteleni ka leswi nga vavisaka vana va vona. Va nga va va yo tshama, kumbe va le ku valavuleni ni vanhu van'wana, kambe nkarhi lowu va nga ta twa n'wana a rila, va ta tlula hi ku hantlisa va n'wi tlakula va n'wi miyeta. Xikwembu xi endle va manana hi ndlela yo a miri wa vona wu humesa ntswamba wa vana va vona. Loko vusiku byi fika, un'wana na un'wana a ya eku etleleni, na yena manana i wa etlela, kambe loko n'wana a nga byi kumi kahle vurhongo, hi yena wo sungula a pfuka a ya vona leswi humelalaka ka n'wana. Hambileswi manana a nga wansati ni kuva a nga ri na ntamu ku fana ni wanuna, wa swi kota ku lwa ku fana ni ngala loko vutomi bya n'wana wa yena byi nga ri kahle. Loko ekaya ku nga ri na swakudya, manana a pfumela ku fa hi ndlala

kambe a n'wana a va ni switsongo swo dya. Eka vesi leyi, Xikwembu xi tirhisa xikombiso xa manana xi ri: "Xana manana a nga swi kota ku rivala a n'wana loyi a n'wi tswaleke emaveleni ya yena xana? Loko wansati a tswala n'wana, swi huma endzeni ka miri wa yena, i xiro xa miri wa yena lexi phemiwaka xi endla xivumbiwa lexi hanyaka xa munhu. Swa fana ni loko munhu a nyiketa vutomi bya yena eka Xikwembu hi ku amukela Hosi Yesu a va muponisi. A munhu lontshwa wa le moyeni loyi a tswariweke, a huma eka Moya wa Xikwembu, kutani a hundzuka xirho xa Xikwembu hi xoxe. Kutani xi ri; "Loko vamanana va laha misaveni va nga swi koti ku rivala a vana va vona, xana u ehleketela yini leswaku mina ndzi nga rivala a vana va mina lava ndzi va tswaleke". Naswona a ya emahlweni a ku: "Ina swi nga endleka ku tshuka hi nkarhi wa ndlala ni wa ximumu, leswaku manana a va loyi a gon'wekaka ku fika ni laha a rivalaka n'wana, kambe mina manana wa le Tilweni, ndzi nga ka ndzi nga mi rivali. Oh varandziwa, hinkwerhu ha hlangana ni swiyimo swo tika minkarhi min'wana, kambe hi kuma ku tiya hikuva hi tiva leswaku a Hosi ya hina a yi nga hi rivali, hambi eka xihikwana xitsongo.

4.

Eka Esaya 55:1-2, Hi na marito yo kongoma lava nga heta nkarhi ni male ya vona leswaku a ta kuma ntsaku ni ku tiphina hi swilo leswi misava yi nyikaka swona, ku nga va rifuwo, vanghana, minkhuvu, ku chaviseka ni swin'wana, kambe etimbilwini ta vona va va va ha ri maphanga ni kuva ni torha. Twana leswi:

1.N'wina hinkwenu mi ng ani torha, tanani mi ta nwa mati, na n'wina mi nga riki na mali, tanani mi ta teka swakudya mi dya! Hambi mi nga ri na mali, tanani mi ta kuma vhinyo ni ntswamba, a mi nga hakeri nchumu. 2.Xana mi xavela yini hi mali ya n'wina swilo leswi nga riki swakudya, naswona hikwalaho ka yini mi tirhela leswi nga xurhisiki xana? Tiharhateleni ku yingisa mina, kutani mi ta dya leswo nandziha, mi hanya emafurheni.

5.

Eka manghenelo ya dyondzo leyi ni vurile leswaku rin'wana ra vuprofeta ri komba Hosi Yesu loyi a a ha le ku teni leswaku a ta ta fela vanhu eswidyowheni swa vona. Lexi hi hlamarisaka eka mhaka leyi, I vuprofeta lebyi kumekaka eka 53:1-6, yingisela kahle, na tshema leswaku a Moya Lowo Kwetsima wu ta voninga miehleketo ya wena leswaku u kota ku ma twisisa.

I mani loyi a kholweke leswi hi byeriweke swona xana? Xana u kona loyi a voneke matimba ya Hosi Xikwembu emhakeni leyi xana? 2.Nandza wa Hosi Xikwembu u kurile emahlweni ka xona tani hi ximilana, a kota rimintsu ra murhi wa le misaveni leyi omeke; xivumbeko xa yena a xi nga hi tsakisi, a xi nga hi koki mahlo, naswona a hi nga n'wi naveli, hikuva a a nga sasekanga. 3.Vanhu a va n'wi langutela hansu, va nga n'wi amukeli. A a ri munhu wa mahlomulo, loyi a kombiwaka maxangu; vanhu a va nga lavi ni ku n'wi vona, kutani hina a hi n'wi sola, hi nga ri na mhaka na yena. 4.Hambileswi a a rhwele maxangu ya hina, ni ku titekela mahlomulo ya hina, hina a hi ku, Xikwembu xa n'wi ba, xi n'wi twisa ku vava, xa n'wi khawurisa. 5.Kasi a a boxiwa timbanga hikwalaho ka milandzu ya hina, a xanisiwa hikwalaho ka swidyoho swa hina. Ku biwa ka yena ku hi tisela ku rhula, hi hanyisiwile hi mafelangati ya yena.

6. Hinkwerhu a hi fana ni tinyimpfu leti lahlekeke, un'wana na un'wana a a tifambela hi ndlela ya yena; hambiswiritano, His Xikwembu xi tekile swidyoho swa hina hinkwerhu xi swi rhwexa munhu loyi.

Loko u ri ni Bibeletse na wu swi kota ku hlaya, a wu fanele ku dyondza hi ku phindha-phindha a tindzimana leti. Ringeta ku dyondza swi sukela embilwini, hleketisisa hi leswi ti vulaka swona. A muprofeta a vulavula hi Hosi Yesu loyi a a fanele ku tswariwa emahlweni ka madzana ya malembe, a matsalwa ma ri a a nga ri na xivumbeko xo koka mahlo. A vanhu a va nga ta navela ku fana na yena, ni xivumbeko xa yena a xi nga nyanyuli vanhu. Kahle-kahle, a a ta tekeriwa hansi ni ku landzuriwa hi vanhu, a va nga ta ringeta hambu ku n'wi hleketetelela leswaku a va murhangeri wa vona eka ta laha misaveni. A a tava munhu wa mahlomulo evuton'wini bya yena naswona a a ta hlangana ni maxangu, a vanhu a va nga ta n'wi hlawula leswaku a va munghana wa vona, a swi ta antswa eka vona ku hlawula munhu loyi a nga ni mintlangu loyi a a ta va endla va tsaka. Hambiswiritano, u hi rwalele swidyoho swa hina, mahlomulo ya hina, ni mavabyi ya hina, kutani a hi fela exihambanwini leswaku a swidyoho swa hina swi rivaleriwa. Hinkwerhu a hi fana ni tinyimpfu to pfumala murisi, a hi lahlekile, a hi hambukile endleleni leyi Xikwembu xi lavaka leswaku hi famba hi yona, a hi titekele tindlela ta hina ta vudyoho. Ku ve yena, Yesu loyi a landzuriweke la hi hakeleleke swidyoho swa hina a tlhela a hi vuyisela eka Tatana wa yena leswaku hi tlhela hi fana ni tinyimpfu leti nga vuhlayiselweni bya yena. Wa nga vona ku tsakisa ma xiyenge lexi xa matsalwa.

6.

Eka Esaya 61:1 ni le ka yona ku na mintirho ya tintswalo leyi Yesu a a ta yi endla evuton'wini bya vanhu.

“Moya wa Hosi N'wini wa hinkwaswo wu le ka mina, hikuva u ndzi hlawurile ku ya byela swisiwana emahungu lamanene, U ndzi rhumile ku ya pfluxela lava heleke matimba, ni ku tivisa lava nga vukhumbini leswaku va ta ntshunxiwa, ni ku byela lava nga khotsweni leswaku va ta huma.

7.

A xa ku hetelela ni lulamise Esaya 65:17 laha hi kumaka a vuprofeta bya leswi nga ta humelela loko misava leyi hi nga eka yona yi fika emakumu.

17“Vonani, ndzi tumbuluxa matilo lamantswha ni misava leyintshwa, swilo leswi humeleleke eminkarhini leyi hundzeke, swi ta rivariwa, a swi nga ha tsundzukiwi.

8.

Hi vulavule ngopfu hi muprofeta Esaya, a hi languteni ni un'wana muprofeta wa lava kulu. A vito ra yena i Yeremiya, kutani a buku ya Yeremiya yi kumeka loko u heta ya Esaya. Na yena Yeremiya a a vitaniwile hi Xikwembu leswaku a va muprofeta. A hi hlayeni eka Yeremiya 1:4-9:

Hosi Xikwembu xi vulavula na mina xi ku: 5 “Ndzi ku tivile ndzi nga se ku vumba ekhwirini ra mana wa wean; ndzi ku hlawurile u nga si velekiwa, ndzi ku veka leswaku u va muprofeta wa vamatiko.” 6. Hiloko ndzi hlamula ndzi ku: “E-e, we Hosi N’wini wanga, ndza ha ri ntsongo, kutani kuya vulavula na vanhu a swi ndzi fanelanga.” 7. Kambe Hosi Xikwembu xi ku: “ U nga vuli leswaku wa ha ri ntsongo, hikuva u ta ya eka vanhu hinkwavo lava ndzi nga ta ku rhuma eka vona, u ya va byela hinkwaswo leswi ndzi nga ta ku lerisa swona. 8. U nga tshuki u chava, hikuva ndzi ta va na wena ndzi ku sirhelela ndzi vula sweswo mina Hosi.” 9. Kavaloko Hosi Xikwembu xi tshalambuta voko ra xona, xi ndzi khumba nomo xi ku ka mina: “Vona, ndzi vekile marito ya mina enon’wini wa wena.

Hi vona mhaka yo fana ni leyi humeleleke muprofeta Esaya, laha hi vona leswaku loko Yeremiya a nga si famba ku ya vulavula ni vanhu, a boheke ku nghena nhlengeletano na Xikwembu. Swa fana ni leswi hi endlisaka swona evuton’wini bya hina. Loko hosi yi lava ku rhuma munhu wo karhi leswaku a ya vulavula ni vanhu va yona, a xo sungula yi ta vitana munhu loyi yi n’wi khutaza yi tlhela yi n’wi nyika marito yo ya vulavula wona. Xana Xikwembu xi te yini eka Yeremiya? Xi te ka yena: “Wa swi tiva leswaku na u nga si vumbiwa ekhurini ra mana wa wena ndzi ku tivile, ndzi swi tivile leswaku u ta tswariwa, ndzi swi tivile leswaku u ta va ni xiyimo xa njani, a ndzi swi tiva leswaku a vito ra wena u ta va mani, ndzi swi tivile leswaku u ta ndzi rhandza ni ku ndzi tirhela. Na u nga se velekiwa ndzi ku hlawulerile ntirho lowu u fanelaka ku ndzi endlela wona. Ndzi ku hlawurile leswaku u va muprofeta wa matiko. Ndzi ku nyike ntirho leswaku u ya va xivulavuri xa mina eka matiko”. A mhaka leyi yi fanele yi ve yo hlamarisa ngopfu eka Yeremiya hikuva a a ri mutirhele wa vuprista a Natoti etikweni ra Benjamini. Loko wa ha tsundzuka eka dyondzo ya hina leyi hundzeke, a muprista a a nga ri muxumayeli. A ntirho wa vona a wu ri wa ku hisa magandzelo ematshan’wini ya vanhu va Xikwembu, hambu leswi a va fanela ku va hlamusela rito ra Xikwembu. Kutani ku nga ri kungani, Xikwembu xi n’wi tlakusa eka xintirwana lexiya xintsongo xi ku: “sweswi u ta va xivulavuri xa mina, ku nga ri ntsena eka tiko ni Hosi ya Israele ntsena, kambe eka matiko ni tihosi ta wona.” A u tava u ti twe njani, loko Xikwembu a xi yo vula swilo leswi eka wena? Na tshemba leswaku a u tave u chave ngopfu u va u navela ni ku tsutsuma. Yeremiya a a ri munhu ku fana na hina, na yena nkarhi un’wana a a khomiwa hi ku chava hambu hi ku tlurisisa hikuva a a ha ri ntsongo. A hi hlayeni nakambe leswaku a vuleke swona eka vhesi ya 6. *Hiloko ndzi hlamula ndzi ku: “E-e, we Hosi N’wini wanga, ndza ha ri ntsongo, kutani ku vulavula ni vanhu a swi ndzi fanelanga.”*

A nga va a te: “Hosi, hikwalaho ka yini u nga rhumu munhu loyi a kuleke wa ntanga ya 50 kumbe 60 wa malembe, munhu wa kona a nga amukeleka ni ni ku hloniphiwa, kambe mina va ta ni langutela ehansi va ku: “A hi nge heti nkarhi wa hina hi yingisela n’wana wo fana na wena.”

Wa swi tiva nakulorhi, loko Xikwembu xi lava leswaku hi endla swo karhi, hi rhanga hi ku tilanguta hi vona swivangelo swo tala leswi nga hi endlaka hi nga tirheli Xikwembu.

Un’wana a nga ku: “A ni dyondzanga, a ni swi koti ku hlaya, a ku na munhu loyi a nga ta tsakela ku ni yingisela loko ni vulavula. Hosi hikwalaho ka yini u nga rhuma mudyondzisis ximani-mani na ximani-mani, a nga swi kota.

Un'wana a nga ku: "Hosi ni na ndjangu lowu ni fanelaka ku wu langutela, ni ta fambisa kuyini?"

Kambe a nhlamulo ya Xikwembu i ya ku: "N'wananga, ni tiva hinkwaswo hikwalaho ka wena, ni tiva ni ku tsandzeka ka wena ni xiyimo xa wena hinkwaxo. Ni tivile swilo leswi hinkwaswo na wu nga se tswariwa. Kambe hambiswiritano u ri ni swivilelo leswo hinkwaswo, ni ku hlawurile ku ya vula rito ra mina na u nga si velekiwa.

Wena u hlawuriwile na u ri ni 20, 30 kumbe 40 wa malembe, a swi faneri leswaku u nga vula u ku: "a ni nge swi koti"

A hi languteni a nhlamulo ya Xikwembu eka Yeremiya 1:7-8

Kambe Hosi Xikwembu xi ku ka mina: "U nga vuli leswaku wa ha ri ntsongo, hikuva u taya eka vanhu hinkwavo lava ndzi nga ta ku rhuma eka vona, u ya va byela hinkwaswo leswi ndzi nga ta ku lerisa swona. 8. U nga tshuki u chava, hikuva ndzi tava na wena ndzi ku sirhelela. Ndzi vula sweswo mina Hosi."

Wa nga vona marito ya ntamu lawa Xikwembu xi ma vuleke eka Yeremiya. Xi te: "A ni amukele a marito ya wena ya ku vula leswaku wa ha ri xihlangi. Hikuva u ta ya hinkwaku lomu ni nga ta ku rhuma kona ku ya vulavula hinkwaswo leswi ni nga ta ku lerisa swona." Oh nakulorhi, Xikwembu I Xikwembu, a xi na nkarhi wo tlangisa na hina. Hi nga xi byela leswaku ha chava, ni xivangelo xa ku chava ka hina, kambe hi nge vule e-e eka xona, hikuva i Xikwembu, hi xona xi nga ni marito yo hetelela. A leswi nga kateko eka mina hileswaku a xi vulanga marito yo tlanga na Yeremiya ntsena, a mbilu ya xona a yi olovela ngopfu a jaha leri. Kutani xi n'wi khutazile xi ku: "U nga chavi vanhu lava ndzi ku rhumaka eka vona, u nga va languti swiyimo swa vona, u nga languti matimba ni ku dyondzeka ka vona, kambe languta mina, hikuva ndzi ta va na wena hinkwaku lomu u nga ta ya kona." Kutani Xikwembu xi endle nchumu wa risima lexi hi xi dyondzaka eka vhesi 9.

Kavaloko Hosi Xikwembu xi tshalambuta voko ra xona, xi ndzi khuma nomo xi ku ka mina: "Vona, ndzi vekile marito ya mina enon'wini wa wena."

A Hosi yi te: "A marito ya mina swswi ma le non'wini wa wena, leswi u fanelaka ku swi endla i ku pfula nomo wa wena u vula marito lawa ma nga le non'wini wa wena. A wu nga vileli ku hleketa leswaku u ta vulavula yini, a marito ya mina se ma le non'wini wa wena, kutani loko u pfula nomo ma ta humela ehandle." Hi tirhela Xikwembu xa matimba! Loyi a hi vitanaka, u hi nyika matimba, a hi fambeni hi ya vula vumboni bya xona na hi ri na xibindhi.

9.

Kutani Yeremiya a yingise Xikwembu, kutani a fambe a vula rito ra Xikwembu ematikweni. i ntiyiso leswaku a swi n'wi vevukelanga, hikuva a vaprofeta vo tala va mavun'wha va n'wi pfukele matimba, va vula swo biha hi yena, va n'wi lumbeta kuva muxavisi wa tiko ra yena.

Kuve na nkarhi lowu a nga rila eka Hosi hikwalaho ka ku twa ku vava emirini wa yena ni le mbilwini ya yena, kambe a nga tsukulanga hikuva Xikwembu a xi ri na yena.

10.

Yewremiya a hanye enkarhini lowu tiko ra Israele a ri hanya vudyowheni swinene emahlweni ka Hosi. A mhaka leyi yi ye emahlweni madzana-dzana ya malembe, kutani a nkarhi a wu fikile lowu Xikwembu a xi lava ku va nyiketa emavokweni ya Hosi ya vahedeni leyi a yi ta hohlota tempele ni doropa ra vona ni ku va teka tani hi mahlonga va ya tikweni ra vukhumbi. Yeremiya a ye emahlweni a amukela marito ya Hosi Xikwembu, a ri karhi a byela vanhu leswaku va tshika ku dyoha, a va byela leswaku loko va nga tshiki ku dyoha va ta humeleriwa hiyini. Leswi swi endle leswaku a vanhu ni Hosi ya tiko va hlundzukela Yeremiya, ku fika laha a va lava ni ku n'wi dlaya.

Hi hlaya eka Yeremiya 37:15-17.

15. Vakulukumba lava hlundzukeleke Yeremiya, va n'wi ba, kutani va n'wi yisa emuntini wa Yonatani lowa matsalani, va n'wi pfalela kona, hikuva a ku ri ni khotso emuntini wolowo, 16. Kutani va n'wi hoxa ekheleni leri enteke swinene, va n'wi tshika kona masiku layo tala. 17. Kambe siku rin'wana Hosi Sedekiyasi, a rhuma vanhu va ya teka Yeremiya, va vuya na yena entshindza; kutani Sedekiyasi a vitana muprofeta endlwini ya yena, a vulavula na yena exihundleni, a n'wi vutisa a ku: "Xana u na wona mahungu lama humaka eka Hosi Xikwembu xana?" Yeremiya a hlamula a ku: "Ina, ma kona. Mahungu ya kona hileswaku wena u ta nyiketwa eka Hosi ya le Babilona!"

Wa nga vona ku hambu leswi a a ri ekhotsweni, ehansi ka ntshikilelo wukulu, kambe a nga miyelanga ku vula rito ra Xikwembu eka varhangeri va tiko. Kutani hosi Sedekiyasi a lerisa leswaku Yeremiya a hlayisiwa eka yindlo yin'wana leyi a yi sasekile. Kambe tihosana letin'wana, ti tivile leswi Yeremiya a byelege hosi Sedekiyasi, kutani ti hlundzuka ngopfu, ku fika laha va tekeke xiboho xa ku n'wi khatisa swinene.

Hi hlaya eka 38:6:

6. Kutanbi va teka Yeremiya va n'wi hoxa ekheleni ra Malikiya n'wana hosi, va n'wi ehlisa kona hi tintambu. Khele leri a ri ri exivaveni xa varindzi; a ri nga ri na mati, kambe a ri ri ni ndzhope, kutani yeremiya a bodlomela endzopeni.

Kambe Xikwembu a xi langutisisa ku sukela eTilweni, a xi vona hinkwaswo leswi a va swi endla eka murhandziwa wa xona, xi swi tivile leswaku a a ta fa hi ndlala ni torha. Kutani Xikwembu xi tirhisa un'wana wa malandza ya hosi, a kombela mpfumelelo eka hosi ku ya komba tintswalo eka yena. Kutani va endla ngoti hi xitlakati xa khale va n'wi humesa hi xona ekheleni.

11.

Ku na swilo swo tala leswi a ni navela ku phemelana na wena mayelano na yeremiya, kambe a nkarhi a wu hi pfumeleri, kutani hi ta fika emakumu eka dyondzo leyi mayelano ni mutirheli wo tshembeka wa Xikwembu. U nga pfumaleki eka dyondzo leyi landzelaka leyi nga ta vulavula hi muprofeta Yona.

////////